

УДК 330.005

Зайцев Д. Б., аспірант (Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЩОДО ФІНАНСУВАННЯ «ЗЕЛЕНИХ» ПРОЕКТІВ (НА ПРИКЛАДІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ)

Проаналізовано систему взаємозв'язків між органами державної виконавчої влади в Україні щодо фінансування проектів зі збереження довкілля. «Зелені» проекти дозволяють покращити стан навколишнього середовища, зменшувати викиди й забезпечувати екологічно чисту продукцію для населення. Запропоновані перспективні напрями покращання показників впровадження «зелених» проектів на прикладі Рівненської області.

Ключові слова: «зелений» проект, система, економічний потенціал, раціональне природокористування.

Актуальність теми. Реалізація «зелених» проектів дозволяє значно покращити стан довкілля, впроваджувати природоохоронні технології, забезпечувати економію природних ресурсів. Високий рівень вимог до державної політики в екологічній сфері визначається значущістю питань безпечного довкілля. Безконтрольність процесів в цій сфері може мати серйозні незворотні наслідки для різних соціальних груп, держави в цілому. Універсальні для більшості країн загрози, пов'язані з ядерною зброєю, вичерпністю природних ресурсів, техногенними катастрофами, кліматичними змінами, наслідки Чорнобильської катастрофи, зумовлюють необхідність поглибленого співробітництва України з міжнародними екологічними інституціями, приєднання до відповідних міждержавних та громадських ініціатив. Підписання Україною низки необхідних міжнародних документів та, відповідні зобов'язання, частково мають лише стимулюючий ефект, адже реалізуються не повною мірою. До того ж інтенсивність співпраці екологічного громадського сектору з міжнародними організаціями й обсяги наданої фінансової підтримки переважають обсяги держбюджетного фінансування. Незважаючи на сформовану нормативно-правову базу й ратифікацію Україною низки міжнародних документів, конвенцій, угод, налагоджену співпрацю з міжнародними інституціями у сфері охорони довкілля, стан дотримання відповідного національного законодавства залишається незадовільним. Оче-

видними є недосконалість формування екологічної політики й здійснення екологічного управління, забезпечення екологічних прав громадян. Нині саме нестача необхідного рівня доступу до інформації, комунікації й результативної взаємодії з органами державної влади, громадськістю, стимулюють громадський сектор до соціальної активності.

Переваги інвестування в «зелені» проекти є очевидними. Сьогодні на законодавчому рівні вже запроваджено дієві стимули задля того, аби інвестори мали можливість реалізовувати в Україні проекти «чистої» енергетики. Наприклад, відкориговано «зелений» тариф, надано надбавку за використання українського обладнання, підвищено «зелений» тариф на генерацію енергії із біомаси й біогазу. Крім цього, у інвесторів тепер є можливість працювати за довгостроковими договорами на «чисту» електроенергію за «зеленим» тарифом». Все це підтверджує вже досягнуті досить вагомі позитивні зрушення. Тому питання раціоналізації впровадження «зелених» проектів в Україні потребує подальшого дослідження та аналізу взаємодії суб'єктів й об'єктів щодо реалізації проектів. Все це сформулювало об'єкт дослідження, мету, ідею та вибір актуальності даної теми.

Мета дослідження полягає у аналізі фінансових аспектів реалізації «зелених» проектів в Україні, формуванні напрямів взаємодії суб'єктів й об'єктів з реалізації цих проектів як одного з ключових напрямків раціонального природокористування.

Об'єктом дослідження є фінансове забезпечення задля реалізації «зелених» проектів органами державної виконавчої влади, фактична система управління цим процесом в Україні та її складові, а також взаємодія органів державної виконавчої влади як системне явище.

Предметом дослідження є процес фінансування «зелених» проектів як один із важливих елементів удосконалення системи раціонального природокористування шляхом врахування та покращання взаємодії суб'єктів й об'єктів (органів державної виконавчої влади) у реалізації «зелених» проектів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями взаємодії органів державної виконавчої влади щодо реалізації «зелених» проектів займалась чимало науковців, зокрема: А. Я. Сохнич, В. Я. Шевчук, Л. Г. Мельник, М. А. Хвесик, А. Ю. Якимчук та інші, кожен з яких зробив вагомий внесок у дослідження даної актуальної теми, окресливши проблематику раціоналізації процесу впровадження «зелених» проектів в Україні [1; 2; 3; 5]. Все ж, удосконалення методик раціонального природокористування на основі покращання взаємодії органів державної виконавчої влади й висвітлення нових зв'язків

між елементами такої системи є першочерговим завданням для подальшого наукового опрацювання. У даній роботі застосовано системний підхід для означення якісних зв'язків між органами державної виконавчої влади щодо реалізації «зелених» проектів [1-5].

Виклад основного матеріалу. В останні роки в Україні завдяки послідовним діям Уряду й удосконаленню законодавчої бази залучено близько 700 млн євро в українські «зелені» проекти. Майже 400 млн євро вкладено у введення 1 670 МВт нових теплових потужностей, що використовують альтернативні джерела енергії. Близько 300 млн євро спрямовано бізнесом на встановлення 278 МВт потужностей об'єктів відновлюваної електроенергетики. Нині підтримка «зелених» проектів є серед пріоритетів Європейського інвестиційного плану для України. Цій темі було присвячено перше засідання секторальної підгрупи з енергоефективності Міжвідомчої робочої групи з питань формування проекту Європейського плану для України. Обговорення відбулося у Держенергоефективності за участю представників профільних асоціацій, громадських організацій та бізнескомпаній [6-7].

Європейський інвестиційний план для України – це ініціатива, яка передбачає шляхи залучення інвестицій в економіку нашої держави, а також підтримку реформ, у тому числі у сфері енергоефективності та відновлюваної енергетики. Над проектом плану наразі працюють парламентарі, низка центральних органів виконавчої влади, громадські організації та експертне середовище. Сьогодні розвиток «чистої» енергетики та підвищення рівня енергоефективності включено до Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року. Зрозуміло цілком, що ці напрями потребують особливої інвестиційної підтримки. До 2020 р. Україна планує досягти 11% «зеленої» енергії у кінцевому енергоспоживанні й на 9% скоротити використання енергоресурсів відповідно до Національних планів дій з енергоефективності та відновлюваної енергетики до 2020 років» [3-5].

В Україні налічується багато вже розроблених проектів. Актуальним є питання запровадження ефективних фінансових інструментів, що дозволили б залучати інвестиційні кошти, необхідні для повноцінного запуску «зелених» проектів». Нині серед фінансових механізмів, які широко застосовуються у міжнародній практиці, є такі, як створення банків (фондів) «зелених інвестицій»; запровадження ринку «зелених облігацій»; стимулювання підприємств до енергоефективності через механізм компенсації частини вартості енергоефективних заходів [7].

Розглянемо фінансові аспекти реалізації «зелених» проектів на прикладі Рівненської області. Рівненська обласна адміністрація активно просуває дані питання. Так, на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 14.11.2013 № 41120/5/1-13 щодо заходів для прискорення реалізації інвестиційних проектів, які співфінансуються грантовими коштами Фонду ESP, Рівненською облдержадміністрацією (РОДА) вжито заходи щодо підготовки «зелених» проектів. РОДА здійснено додатковий запит міським головам міст Рівненщини (від 04.02.2015 № 715/0/01-38/15) щодо надання проектів для розгляду співфінансування грантовими коштами Фонду ESP. За результатами цього Корецький міськвиконком надав матеріали щодо проекту «Будівництво станції знезалізнення продуктивністю 100 м³/добу в м. Корець Рівненської області», які були подані (від 27.02.2015 № 455/01.2) для узагальнення департаменту економічного розвитку і торгівлі ОДА (запит від 24.02.2015 №1304/0/01-13/15) з їх направленням МЕРУ. Крім того, розроблено паспорт й анотацію до проекту «Оптимізація системи водопостачання та водовідведення в м. Дубно», які РОДА надано в установлені МЕРУ терміни (від 30.01.2014).

Впродовж 2012-2014 років проект «Модернізація об'єктів теплопостачання в західній частині м. Рівного» розглядався в переліку можливості фінансування НЕФКО. У 2013 році Рівненська міська рада (РМР) прийняла рішення про передачу об'єкта в оренду, у зв'язку з цим співпраця з НЕФКО була призупинена. 29.04.2014 ТОВ «Рівне-теплоенерго» (ТОВ РТЕ) і РМР спільно з НЕФКО було проведено нараду з продовження розгляду даного проекту зі внесенням змін, доповнень виконання енергосервісних робіт для його подальшого представлення донорам. 25-26.06.2014 у м. Львів відбулась нарада щодо співпраці з НЕФКО у рамках реалізації інвестиційних проектів, участь у якій взяли представники РМР та ТОВ РТЕ. При цьому НЕФКО повідомила, що до кінця 2014 року буде прийнято рішення щодо фінансування Проекту, орієнтовна сума позики по якому – 1,75 млн євро, місцевий внесок – 0,5 млн євро та затверджений грант від Шведської ініціативи з енергозбереження – 0,5 млн євро. При цьому у НЕФКО виникли додаткові питання щодо уточнення розрахунків економічної ефективності його реалізації, зменшення шкідливих викидів тощо. Ці зміни опрацьовано РМР та ТОВ РТЕ. Дубенською міською радою НЕФКО направлено лист погодження та висловлення зацікавленості від 03.02.2015 про участь у фінансуванні 3 проектів щодо переведення на альтернативні види палива котелень теплопостачального підприємства міста.

24.06.2015 р. делегація представництва НЕФКО в Україні на чолі з керівником відвідала Рівненщину та мала робочі зустрічі із місь-

ким головою м. Рівного (підтримка проекту по ТОВ РТЕ) та першим заступником голови ОДА (пропозиції щодо залучення інвестиційних коштів на реалізацію проектів з енергозбереження). А вже 07.08.2015 р. проведено міжрегіональний інвестиційний семінар-практикум з питань енергоефективності, енергозбереження та енергозабезпечення, де були розглянуті питання залучення інвестиційних коштів на реалізацію енергоефективних проектів в будівлях бюджетної сфери та житловому фонді Рівненщини, в т.ч. по програмі «Енергозбереження» Північної Екологічної Фінансової Корпорації («НЕФКО»), а також – запровадження систем обліку і автоматизованого регулювання рівня споживання енергоносіїв, технічного перенаснащення систем генерації теплової енергії, їх автоматизації та диспетчеризації, заміщення природного газу та розвитку місцевих видів палива. В межах даного заходу здійснені відповідні спеціалізовані тренінги (майстер-класи, конкурси тощо) із незалежним оцінюванням та відзначенням переможців.

Щодо пріоритетних проектів із підвищення енергоефективності та визначення можливості їх подальшого фінансування за рахунок коштів МФО і грантових коштів Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (Фонд ESP) Рівненською Облдержадміністрацією вжито заходів щодо підготовки цих проектів. Так, причетним (міським головам міст обласного значення та малих міст – Сарни, Березне, Дубровиця, Костопіль, Корець, Радивилів, Здолбунів) дано відповідне доручення ОДА від 20.12.2013 № 8643/0/01-38/13. Також РОДА здійснено додатковий запит з цього приводу міським головам (від 04.02.2015 р., № 715/0/01-38/15) щодо надання вказаних проектів. За результатами цього Корецький міськвиконком надав матеріали щодо проекту «Будівництво станції знезалізнення продуктивністю 100 м³/добу», які були подані (від 27.02.2015 р., № 455/01.2) для узагальнення Департаментом економічного розвитку і торгівлі РОДА (запит від 24.02.2015 р., № 1304/0/01-13/15) з їх направленням Міністерству економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТУ). Розроблено паспорт та анотацію до проекту «Оптимізація системи водопостачання та водовідведення в м. Дубно», які ОДА надані в установлені МЕРТУ терміни (від 30.01.2014 р., № 599/0/01-13/14).

Впродовж 2012-2014 років проект «Модернізація об'єктів тепlopостачання в західній частині м. Рівного» розглядався в переліку фінансування НЕФКО. Рівненська міська рада прийняла рішення про передачу об'єкта в оренду, у зв'язку з цим співпраця була призупинена. А 29.04.2014 ТОВ «Рівнетеплоенерго» (ТОВ РТЕ) і РМР спільно з

НЕФКО було проведено нараду з продовження розгляду Проекту з внесенням змін, доповнень для його подальшого представлення донорам.

У Львові 25-26.06.2014 р. відбулась нарада щодо співпраці з НЕФКО у рамках реалізації цих проектів, участь у якій взяли представники РМР та ТОВ РТЕ. НЕФКО повідомила, що до кінця 2014 року мало бути прийнято рішення щодо фінансування Проекту, орієнтовна сума позики – 1,75 млн євро, місцевий внесок – 0,5 млн євро та затверджений грант від Шведської ініціативи з енергозбереження – 0,5 млн євро. Проте, в січні 2015 року, у НЕФКО виникли додаткові питання щодо уточнення розрахунків економічної ефективності його реалізації, зменшення шкідливих викидів тощо. Ці зміни опрацьовані та надані НЕФКО.

Дубенським МВК НЕФКО направлено лист погодження та висловлено зацікавленість (від 03.02.2015 р.) про участь у фінансуванні 3 проектів з переведення на альтернативні види палива котелень теплопостачального підприємства міста. Саме 24.06.2015 р. делегація представництва НЕФКО в Україні на чолі з керівником відвідала Рівненщину та мала робочі зустрічі із міським головою м. Рівне (підтримка проекту по ТОВ РТЕ) та першим заступником голови ОДА (пропозиції по залученню інвестиційних коштів на реалізацію проектів з енергозбереження). На звернення НЕФКО від 25.06.2015 р., № 1 щодо участі у програмі «Енергозбереження» ОДА здійснено відповідний запит причетним (від 02.07.2015 р., № 3934/0/01-42/15). За результатами цього Дубенським МВК та управлінням охорони здоров'я ОДА підтверджено участь у цій програмі й надано відповідні проектні пропозиції, про що ОДА проінформовано НЕФКО (від 17.07.2015 р., № 1555/01.2/1).

Міжрегіональний інвестиційний семінар-практикум з питань енергоефективності та енергозбереження, проведений 07.08.2015 р., на якому було розглянуто питання залучення інвестиційних коштів до реалізації енергоефективних проектів в будівлях бюджетної сфери та житловому фонді, в т.ч. по програмі «Енергозбереження» Північної Екологічної Фінансової Корпорації («НЕФКО»), а також – запровадження систем обліку і автоматизованого регулювання рівня споживання енергоносіїв, технічного переоснащення систем генерації теплової енергії, їх автоматизації і диспетчеризації, заміщення природного газу на альтернативні види палива та розвитку місцевих видів палива. В рамках цього заходу здійснені відповідні спеціалізовані тренінги (майстер-класи, конкурси тощо) із незалежним оцінюванням та відзначенням переможців з врученням цінних подарунків.

На звернення НЕФКО від 25.06.2015 р., № 1 щодо прийняття участі у програмі «Енергозбереження» ОДА здійснено відповідний запит причетним (від 02.07.2015 р., № 3934/0/01-42/15). За результатами цього Дубенським МК та управлінням охорони здоров'я ОДА підтверджено участь у цій програмі та надано відповідні проектні пропозиції, про що ОДА проінформовано НЕФКО (від 17.07.2015 р., № 1555/01.2/1).

07.08.2015 р. проведено Міжрегіональний інвестиційний семінар-практикум з питань енергоефективності та енергозбереження, де були розглянуті питання залучення інвестиційних коштів на реалізацію енергоефективних проектів в будівлях бюджетної сфери та житловому фонді, в т.ч. по програмі «Енергозбереження» Північної Екологічної Фінансової Корпорації («НЕФКО»), а також – запровадження систем обліку і автоматизованого регулювання рівня споживання енергоносіїв, технічного переоснащення систем генерації теплової енергії, їх автоматизації і диспетчеризації, заміщення природного газу на альтернативні види палива та розвитку місцевих видів палива. В рамках цього заходу здійснені відповідні спеціалізовані тренінги (майстер-класи, конкурси тощо) із незалежним оцінюванням та відзначенням переможців з врученням цінних подарунків.

Для багатьох розвинених європейських країн традиційним є входження «зелених» партій до національних парламентів, урядів, місцевих органів влади, а також до наднаціонального органу – Європейського парламенту, де представлена Європейська партія зелених. В Україні подібна практика відсутня, оскільки не сформовано достатньо потужних політичних і партійних структур, які б компетентно та послідовно опікувались екологічними питаннями та брали активну участь в політичному процесі та виборах, у формуванні органів державної влади. Така «відірваність» екологічної політики держави від суспільства зумовлює посилення уваги громадського сектору до екологічних питань. Відтак, екологічні громадські організації, місцеві громади, ініціативи та рухи шляхом створення системи партнерських організацій, коаліцій та мереж об'єднуються для відстоювання екологічних прав та інтересів. Найбільш організована частина екологічних громадських структур через інформаційно-просвітницьку, експертно-дослідницьку, програмно-проектну діяльність розширює свою участь у формуванні державної екологічної політики та практичному вирішенні проблем довкілля. Здійснюється це як на рівні співпраці з органами державної влади, так з міжнародними інституціями та неурядовими організаціями. Екологічну громадську спільноту представляють переважно організації з високим експертним рівнем, досві-

дом та результатами (ВЕГО «Мама-86», МБО «Екологія – Право – Людина», МБО «Інформаційний центр «Зелене досє», Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», ВГО «Жива планета», Національний екологічний центр України, Всеукраїнська екологічна ліга та інші). Частина з них має суто протестну спрямованість. Однією з причин строкатості екологічного громадського руху України є нетривалий досвід його існування та той факт, що його ядро становлять формальні організації, утворені ще в радянський період. Відповідно до організаційної структури, сфери та методів діяльності виділяють екологічні організації політико-лобістського характеру (policy organizations), ресурсні центри (think-tanks) та організації місцевої дії (grassroots organizations) [8]. Екологічні громадські ініціативи та рухи пропонують ефективні та ресурсноневитратні рішення таких завдань як сортування та утилізація побутових відходів, зменшення обсягів сміття, заощадження енергетичних витрат. Форми їхньої активності та відповідна спрямованість програм, кампаній обумовлені регіональними особливостями, концентрацією промислових об'єктів, природоохоронних об'єктів. Втім, найбільшого ефекту розв'язання екологічних задач надало б поєднання подібних успішних проектів та практик, їх популяризація. Необхідно звернути увагу на той факт, що активність громадського сектору сьогодні обумовлена тим, що питання безпечного навколишнього середовища, якісних екологічних умов життя хвилюють переважну більшість громадян України. Так, за даними соціологічних опитувань, при оцінці екологічної ситуації (стану довкілля) у 2012 р. 37,6% опитаних громадян вказали на значне або незначне погіршення ситуації, 59,6% – на незмінність, 2,7% – на значне або незначне покращання. При цьому, серед факторів забруднення навколишнього середовища у місцевості проживання, які викликають серйозне занепокоєння, респонденти вказують, передусім, на такі: забруднення повітря автотранспортом, забруднення території проживання сміттям або іншим брудом, підвищений вміст шкідливих речовин у продуктах харчування, забруднення хімічними речовинами та викидами виробництва повітря, води, ґрунту, радіаційне забруднення [6; 8].

Недостатню ефективність та результативність взаємодії громадськості з органами державної влади в екологічній сфері, можна пояснити таким чином:

– Частина представників організацій, громадських активістів, створюючи резонансний фон, спонукають органи державної влади до розв'язання лише окремих екологічних завдань. Втім, якщо застосовуються неконструктивні методи і маніпуляції, бракує фахової ар-

гументації, що призводить до дискредитації інших представників екологічної громадськості;

- Спостерігається тенденція до монополізації цієї сфери окремими громадськими організаціями, які діють «від імені усієї громадськості», та «статичності» екологічного громадського середовища в умовах обмеженості кадрово-організаційних та фінансових ресурсів;

- В профільних органах державної влади, відповідальних за екологічну політику, спостерігається пришвидшена зміна кадрового складу, їм бракує професійно-фахової підготовки, що негативно позначається на цілісності формування та якості реалізації державної політики в екологічній сфері. Ризики прийняття хибних рішень та їх небезпечних наслідків можуть збільшуватися, оскільки часто ігноруються ґрунтовні експертні висновки, суспільний інтерес, громадська думка;

- Громадські організації, здатні артикулювати інтереси суспільства, місцевих громад, та, водночас, на фаховому рівні представляти суспільні інтереси при взаємодії з органами державної влади, здебільшого не впливають на формування порядку денного державної екологічної політики. В екологічній сфері, як і в інших сферах, при остаточному прийнятті рішень, переважно не враховуються громадська думка й власне результати консультацій з громадськістю;

- Потенційно широка ніша для розвитку потужних екологічних («зелених») політичних партій, з представництвом у парламенті та в органах виконавчої влади, в Україні не заповнена, оскільки не діють політичні та соціальні «ліфти», а запит на «зелену демократію» в політичному процесі є поверховим;

- Формування державної екологічної політики та реалізація її завдань на всіх рівнях часто ґрунтується не на пріоритеті національних інтересів та екологічної безпеки, а на групових (корпоративних) інтересах.

Забезпечення доступу до екологічної інформації та впливу громадськості на формування екологічної державної політики може бути досягнуто завдяки дієвій активній співпраці між органами державної виконавчої влади, громадськістю, неприбутковими організаціями екологічного спрямування. Право вільного доступу громадян до інформації про стан довкілля гарантоване Законами України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про доступ до публічної інформації», «Про інформацію», «Про звернення громадян» та іншими юридичними актами. Конвенція про доступ до інформації, участі громадськості в прийнятті рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища (Орхуська конвен-

нція), до якої приєдналась Україна, є одним з ключових документів, яка встановлює високий рівень вимог і стандартів для забезпечення доступу до відповідної інформації. Тенденція наповнення нормативно-правового поля додатковими інструментами доступу до інформації та участі громадськості в процесі формування державної екологічної політики в цілому є позитивною. Втім, якщо ухвалення Законів України «Про доступ до публічної інформації» та нової редакції Закону України «Про інформацію» поліпшило умови доступу до екологічної інформації, ухвалення Закону України «Про регулювання містобудівельної діяльності» фактично скасувало інститут екологічної експертизи, в процесі здійснення якої передбачалося залучення громадськості до процесів вироблення та прийняття відповідних рішень. Основним з джерел офіційної інформації є щорічна Національна доповідь про стан навколишнього середовища, яка готується Міністерством екології та природних ресурсів спільно з іншими органами виконавчої влади. Крім того, доступ до екологічної інформації передбачає поточне інформаційне наповнення веб-сайтів профільних органів державної влади; надання періодичної інформації про стан навколишнього середовища території, що готується місцевими органами виконавчої влади та розміщується у відповідних засобах масової інформації. Водночас, неповне виконання вимог законодавства органами державної влади щодо надання інформації (повної, своєчасної, достовірної) на запити та оприлюднення екологічної інформації, відповідно до їхнього обов'язку збирати, зберігати та поширювати екологічну інформацію позначається на реальному забезпеченні права на доступ. Так, наповнення відповідних веб-порталів й своєчасне оновлення, особливо щодо рішень та дій, які є суспільно важливими, виконання органами державної влади свого зобов'язання звітувати про свою поточну діяльність та результати виконання заходів виконуються лише частково. Це стосується як профільних органів виконавчої влади, так і парламентського комітету з питань екологічної політики та природокористування [3]. Оскільки інформаційне супроводження державної екологічної політики не є системним та оперативним, на висвітлення поточних проблем, відстеження динаміки, екологічну поінформованість населення помітно впливає громадський сектор. Провідні екологічні громадські організації, які мають досвід якісної експертної та моніторингової діяльності, періодично готують ґрунтовні доповіді, які є цінним джерелом інформації щодо проблем: екологічної політики; профільного законодавства та ступеня його імплементації, зокрема вимог міжнародних конвенцій, угод; практичних проблем адаптації до міжнародних стандартів в екологічній сфері [4]. Водночас, екологічна сфера є чутливою до швидкого

поширення інформації ЗМІ, окремими представниками громадськості. Непрофесійне висвітлення неперевіреної, спотвореної інформації може призвести до панічних та інших негативних настроїв в суспільстві до проблем, які потребують негайного реагування (будівництво чи розташування об'єктів, які становлять небезпеку, знесення зелених насаджень і т.д. [9]).

Висновки. Проведене дослідження дозволило сформулювати такі висновки.

1. На сучасному етапі підтримка «зелених» проектів має бути серед пріоритетів Європейського інвестиційного плану для України. У останні роки в Україні завдяки послідовним діям Уряду й удосконаленню законодавчої бази залучено близько 700 млн євро в українські «зелені» проекти. Майже 400 млн євро вкладено у введення 1 670 МВт нових теплових потужностей, що використовують альтернативні джерела енергії. Близько 300 млн євро спрямовано бізнесом на встановлення 278 МВт потужностей об'єктів відновлюваної електроенергетики.

2. Сьогодні розвиток «чистої» енергетики та підвищення рівня енергоефективності включено до Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року. Даний напрям діяльності потребує особливої інвестиційної підтримки». До 2020 р. Україна планує досягти 11% «зеленої» енергії у кінцевому енергоспоживанні та на 9% скоротити використання енергоресурсів відповідно до Національних планів дій з енергоефективності та відновлюваної енергетики до 2020 років».

3. Нині в Україні екологічну громадську спільноту представляють переважно організації з високим експертним рівнем, досвідом та результатами (ВЕГО «Мама-86», МБО «Екологія-Право-Людина», МБО «Інформаційний центр «Зелене досьє», Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля», ВГО «Жива планета», Національний екологічний центр України, Всеукраїнська екологічна ліга та інші). Частина з них має суто протестну спрямованість. Однією з причин строкатості екологічного громадського руху України є нетривалий досвід його існування та той факт, що його ядро становлять формальні організації, утворені ще в радянський період.

3. Ефективними фінансовими механізмів, які широко застосовуються у міжнародній практиці, є такі, як створення банків (фондів) «зелених інвестицій»; запровадження ринку «зелених облігацій»; стимулювання підприємств до енергоефективності через механізм компенсації частини вартості енергоефективних заходів.

1. Закон України «Щодо створення конкурентних умов для виробництва «чистої» енергії» від 04.06.2015 р. № 514-VIII. 2. Офіційний сайт Рівненської обласної державної адміністрації. – Режим доступу: <http://www.rv.gov.ua>. 3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення «зеленого» тарифу». – Режим доступу: <http://ZAKON1.RADA.GOV.UA/LAWS/SHOW/601-17>. 4. Сталий розвиток та екологічна безпека суспільства: теорія, методологія, практика / Андрєєва Н. М., Алимов О. М., Хлобистов Є. В. та ін.; за наук. ред. Хлобистова Є. В. – Сімферополь : Аріал, 2011. – у 2-х томах: Т. 1. «Теорія та методологія комплексних міждисциплінарних досліджень сталого розвитку та екологічної безпеки» – 464 с.; Т. 2. «Методичні засади та практичний досвід реалізації політики сталого розвитку та екологічної безпеки» – 340 с. 5. Сонячна енергетика: теорія та практика : монографія / Й. С. Мисак, О. Т. Возняк, О. С. Дацько, С. П. Шаповал ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 340 с. 6. Алфёров Ж. И. Тенденции и перспективы развития солнечной фотозенергетики / Алфёров Ж. И., Андреев В. М., Румянцев В. Д. // Физика и техника полупроводников. – 2004. – Т. 38, вып. 8. – С. 937–948. 7. Підтримка «зелених» проектів має бути серед пріоритетів Європейського інвестиційного плану для України. – Режим доступу: ua/news/pidtrimka-zelenih-proektiv-maye-buti-sered-prioritetiv-yevropejskogo-investicijnogo-planu-dlya-ukrayini. 8. Сергій Савчук. Розвиток "зелених" проектів – перспективний шлях до залучення інвестицій. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250311029>. 9. Взаємодія громадськості з органами державної влади в екологічній сфері: оцінка сучасного стану". Аналітична записка. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1435>.

Рецензент: д.е.н., професор Якимчук А. Ю. (НУВГП)

Zaitsev D. B., Post-graduate Student (National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

ORGANIZATION OF GOVERNMENT AUTHORITIES INTERACTION FOR THE "GREEN" PROJECTS FINANCING (ON THE EXAMPLE OF THE RIVNE STATE ADMINISTRATION)

The system of interconnections between state executive authorities in Ukraine regarding the financing of environmental projects has been analyzed. "Green" projects allow to improve the environment, reduce emissions and provide environmentally friendly products for the population. The main directions of indicators improvement of implementation of "green" projects on the example of Rivne region have been proposed.

Keywords: "green" project, system, economic potential, rational nature use.

Зайцев Д. Б., аспирант (Национальный университет водного хозяйства и природопользования г. Ровно, Украина)

ОРГАНИЗАЦИЯ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ ПО ФИНАНСИРОВАНИЮ «ЗЕЛЕННЫХ» ПРОЕКТОВ (НА ПРИМЕРЕ РОВЕНСКОЙ ГОСОБЛАДМИНИСТРАЦИИ)

Проанализирована система взаимосвязей между органами государственной власти в Украине по финансированию проектов сохранения окружающей среды. «Зеленые» проекты позволяют улучшить состояние окружающей среды, сокращение выбросов и обеспечивать экологически чистую продукцию для населения. Предложенные перспективные направления улучшения показателей внедрения «зеленых» проектов на примере Ровенской области.

Ключевые слова: «зеленый» проект, система, экономический потенциал, рациональное природопользование.
